COLLEGEBERICHT

Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De gemeenteraad
Van:	Het college van burgemeester en wethouders
Datum:	21 oktober 2026
Zaaknummer:	00001283666
Onderwerp:	Drinkwaterkwaliteit en PFAS

Aanleiding

Op 24 september 2026 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van raadslid Naarden van de fractie PRO over Drinkwaterkwaliteit en PFAS. In dit collegebericht staan de antwoorden op deze vragen.

Toelichting van de vragensteller(s)

Greenpeace publiceerde op 22 september 2026 een onderzoek op basis van gegevens van de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven en stelt dat bij ruim een derde van de bevolking de PFAS-concentratie boven de RIVM-advieswaarde ligt. Voor Noord-Holland worden relatief hoge waarden gemeld.

Beantwoording

Het college beantwoordt de gestelde vragen als volgt.

Inleiding

PWN is de producent van drinkwater voor gemeente Dijk en Waard. Zij zien als drinkwaterproducent toe op de kwaliteit van het drinkwater volgens de geldende wettelijke normen. In opdracht van de provincie Noord-Holland beheert PWN een groot deel van de Noord-Hollandse duinen. De provincie heeft als grondeigenaar een overeenkomst met PWN om betrouwbaar en veilig drinkwater te leveren. Elke tien jaar legt PWN hun beleid voor aan het provinciebestuur.

Het college heeft ten behoeve van de beantwoording van deze vragen informatie ingewonnen bij PWN.

Antwoorden

1. Is het college bekend met het op 22 september 2026 gepubliceerde onderzoek van Greenpeace naar PFAS in het Nederlandse kraanwater?

Antwoord van het college:
Het college is bekend met het op 22 september 2026 gepubliceerde onderzoek van Greenpeace naar PFAS in het Nederlandse kraanwater.

2. Kan het college specifiek aangeven welke PFAS-concentraties zijn gemeten in het drinkwater dat aan inwoners van Dijk en Waard wordt geleverd?

Antwoord van het college:
PWN meet PFAS met een zeer hoge nauwkeurigheid en rapporteert al jaren de uitkomsten op de website. Voor een actuele en representatieve waarde verwijzen wij naar de meest recente meetgegevens van PWN en Het Waterlaboratorium. Samenstelling van het drinkwater | PWN.
Het drinkwater voor Dijk en Waard wordt geleverd vanuit Pompstation Bergen.

3. Hoe verhouden deze waarden zich tot zowel de wettelijke PFAS-norm als de strengere RIVM-richtwaarde?

Antwoord van het college:
Voor een groep van twintig specifieke PFAS-verbindingen geldt in het Drinkwaterbesluit een wettelijke norm van 100 nanogram per liter, daar zit het drinkwater van PWN een factor 5 onder. Het drinkwater van PWN voldoet ruimschoots aan de wettelijke norm. Daarnaast hanteert het RIVM sinds 2022 een strengere gezondheidskundige advieswaarde van 4,4 nanogram per liter (uitgedrukt in PFOA-equivalenten) op basis van mogelijke effecten op de meest kwetsbare doelgroep. Het drinkwater bevat 2-3x meer PFAS dan de RIVM-richtwaarde. Een overschrijding van die RIVM-richtwaarde betekent niet automatisch dat drinkwater onveilig is: de richtwaarde is gebaseerd op 20% van de maximale blootstelling. Zowel het RIVM als PWN geven aan dat het drinkwater verantwoord kan worden gedronken. Ook wanneer het drinkwater vrij is van PFAS krijgen Nederlanders nog altijd PFAS binnen, met name via voedsel.

4. Kan het college de beschikbare meetgegevens over PFAS in het drinkwater van Dijk en Waard over de afgelopen 5 à 10 jaar verstrekken?

Antwoord van het college:
Zie het antwoord op vraag 2.

5. Is er sprake van een stijgende, dalende of stabiele trend in de PFAS-concentraties?

Antwoord van het college:
De aanwezigheid van PFAS voor Pompstation Bergen is relatief stabiel de laatste jaren. Verschillen ontstaan vooral door droge en natte perioden, waardoor de aanwezigheid van PFAS in de bronnen verandert.

6. Uit welke bronnen wordt het drinkwater voor Dijk en Waard geproduceerd en welke PFAS-concentraties worden in deze bronnen gemeten?

Antwoord van het college:
PWN produceert drinkwater uit oppervlaktewater afkomstig uit vooral het IJsselmeer en in mindere mate het Lekkanaal. Het drinkwater voor Dijk en Waard wordt geleverd vanuit Pompstation Bergen en bestaat uit een mengsel: voor 40% uit membraangefilterd water (zonder PFAS) en 60% duingefilterd water (met daarin nog PFAS uit het oppervlaktewater).

7. Is bekend wat de belangrijkste bronnen van PFAS-verontreiniging in de regio zijn en welke maatregelen worden genomen om verdere verontreiniging van drinkwaterbronnen te voorkomen?

Antwoord van het college:
PFAS komen via verschillende routes in het milieu terecht, onder meer via industriële toepassingen, lozingen, consumentenproducten en bepaalde gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw.

Voor oppervlaktewater speelt daarnaast de aanvoer vanuit binnen- en buitenland via de grote rivieren een belangrijke rol. PWN pleit met de drinkwatersector voor betere bronbescherming, strengere vergunningverlening, betere handhaving en een zo breed mogelijk verbod op PFAS.

Nederland pleit hiervoor actief op Europees niveau. Daarnaast heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat recent aangegeven dat gewerkt wordt aan een zo breed mogelijk nationaal lozingsverbod op PFAS.

8. Welke zuiveringstechnieken worden momenteel toegepast om PFAS uit het drinkwater te verwijderen en welke aanvullende maatregelen worden overwogen?

Antwoord van het college:
PWN zet verschillende technieken in om PFAS te verlagen. Dat gebeurt onder meer met actieve koolfiltratie en membraanfiltratie (omgekeerde osmose). Daarnaast investeert PWN in de uitbreiding van bestaande installaties en worden aanvullende mogelijkheden om PFAS verder terug te dringen onderzocht. In Andijk is de actieve koolfiltratie uitgebreid en in Heemskerk wordt gewerkt aan uitbreiding van de membraancapaciteit. Voor Dijk en Waard geldt dat 40% van het drinkwater al met membraanfiltratie wordt gezuiverd. PWN overweegt de overige 60% aanvullend te zuiveren met actieve kool.

9. Welke investeringen zijn nodig om de PFAS-concentraties verder te verlagen en wat betekent dit naar verwachting voor de drinkwaterprijs?

Antwoord van het college:
Aanvullende verwijdering van PFAS vraagt investeringen in zuiveringstechnieken, energie, ruimte en grondstoffen. PWN investeert al in maatregelen die de PFAS-concentraties verder kunnen verlagen. Op dit moment kan geen algemene uitspraak worden gedaan over de financiële gevolgen voor de drinkwaterprijs, omdat dit afhankelijk is van toekomstige regelgeving, normstelling en de noodzakelijke investeringen per productielocatie. In brede zin kan wel worden gesteld dat de verwachting is dat de drinkwaterprijs gedurende de jaren zal stijgen.

10. Heeft het college hierover overleg met PWN, de GGD en/of het RIVM gehad en wat waren daarvan de belangrijkste conclusies?

Antwoord van het college:
Het college heeft hierover nog geen overleg gehad met PWN, de GGD of het RIVM. PWN onderhoudt wel regelmatig contact met diverse kennis- en overheidspartijen, waaronder het RIVM en de GGD, over ontwikkelingen rond waterkwaliteit en PFAS. De belangrijkste conclusie is dat het drinkwater voldoet aan de wettelijke normen en verantwoord kan worden gedronken en dat het gebruik van flessenwater of thuisfilters niet nodig is.

11. Is het college van plan inwoners van Dijk en Waard actief en transparant te informeren over de PFAS-meetresultaten en de mogelijke gezondheidskundige betekenis daarvan?

Antwoord van het college:
Nee, het college is dit niet van plan. PWN informeert transparant over de drinkwaterkwaliteit via haar website (zie antwoord vraag 2), beantwoordt vragen van klanten en geeft toelichting over de betekenis van de meetresultaten.

12. Is het college bereid om de PFAS-meetgegevens periodiek openbaar te maken, zodat inwoners de ontwikkeling van de waterkwaliteit kunnen volgen?

Antwoord van het college:
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2, worden de meetgegevens met betrekking tot de drinkwaterkwaliteit (incl. PFAS) al jaren gepubliceerd op de website van PWN.

13. Welke concrete maatregelen neemt het college om de kwaliteit van de drinkwaterbronnen in Dijk en Waard op lange termijn te beschermen?

Antwoord van het college:
Binnen Dijk en Waard zijn geen publieke drinkwaterbronnen aanwezig.

PWN zet binnen haar mogelijkheden en mandaat sterk in op bronbescherming. Dat doen ze door monitoring, onderzoek, samenwerking met overheden en waterschappen, en door zich actief uit te spreken voor strengere regelgeving rond PFAS. Zie ook het antwoord op vraag 7.

14. Welke mogelijkheden ziet het college om de kosten van noodzakelijke PFAS-zuivering zoveel mogelijk te laten dragen door partijen die verantwoordelijk zijn voor de verontreiniging?

Antwoord van het college:
Door het diffuse karakter van de PFAS-depositie kunnen de verhoogde PFAS-concentraties in het drinkwater niet worden herleid tot een specifieke verantwoordelijke partij en kan er daardoor ook niet op gehandhaafd worden.

PWN onderschrijft het principe dat de vervuiler betaalt. Zij vinden het onwenselijk dat drinkwaterbedrijven en uiteindelijk klanten opdraaien voor kosten die voortkomen uit verontreiniging van drinkwaterbronnen. Daarom pleit PWN, samen met de drinkwatersector, voor strengere regelgeving, beperking van PFAS-toepassingen en een stevige bronaanpak, zodat de maatschappelijke kosten terechtkomen bij de veroorzakers van de vervuiling en niet bij de gebruiker van drinkwater. Omdat PFAS vrijkomt bij producenten en honderden tot duizenden verwerkers/gebruikers van PFAS en bij inzet van gewasbeschermingsmiddelen is het ook voor PWN onmogelijk partijen aansprakelijk te stellen voor hun aandeel.

Bijlagen
n.v.t.